

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΠΕΙΡΑΙΑ
Τμήμα Ποιοτικού και Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου
Πληροφορίες: Μπουμπουρακας Ηρακλής
Τηλέφωνο: 2131602611

Ενημέρωση σχετικά με την εμφάνιση των Επιβλαβών Οργανισμών Καραντίνας *Bactrocera dorsalis* και *Bactrocera zonata* στην Αττική – Ένταξη της Π.Ε. Πειραιά στη Ζώνη Ασφαλείας και Λήψη Προληπτικών Μέτρων»

ΣΧΕΤ: 1) Ο Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) 2019/2072 και 2019/1702.

2) Ο Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) 2025/311 για τη λήψη μέτρων εξάλειψης.

3) Το Π.Δ. 37/2021 (Α'94)

4) Το υπ' αριθμ. πρωτ. 33119/10-02-2026 έγγραφο της Δ/νσης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥΠΑΑΤ

5) Τα υπ' αριθμ. πρωτ. 771813/27-06-2024 & 838723/07-07-2025 έγγραφά μας

Μετά την επιβεβαιωμένη παρουσία των επιβλαβών οργανισμών καραντίνας *Bactrocera dorsalis* και *Bactrocera zonata* σε περιοχές της Αττικής, η Υπηρεσία μας προχωρά σε κατεπείγουσα ενημέρωση για τον συντονισμό των ενεργειών προστασίας της Π.Ε. Πειραιά. Η παρούσα ενέργεια κρίνεται απαραίτητη στο πλαίσιο της εφαρμογής της ισχύουσας φυτοϋγειονομικής νομοθεσίας (Σχετ. 1-5).

ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΧΘΡΟΥ

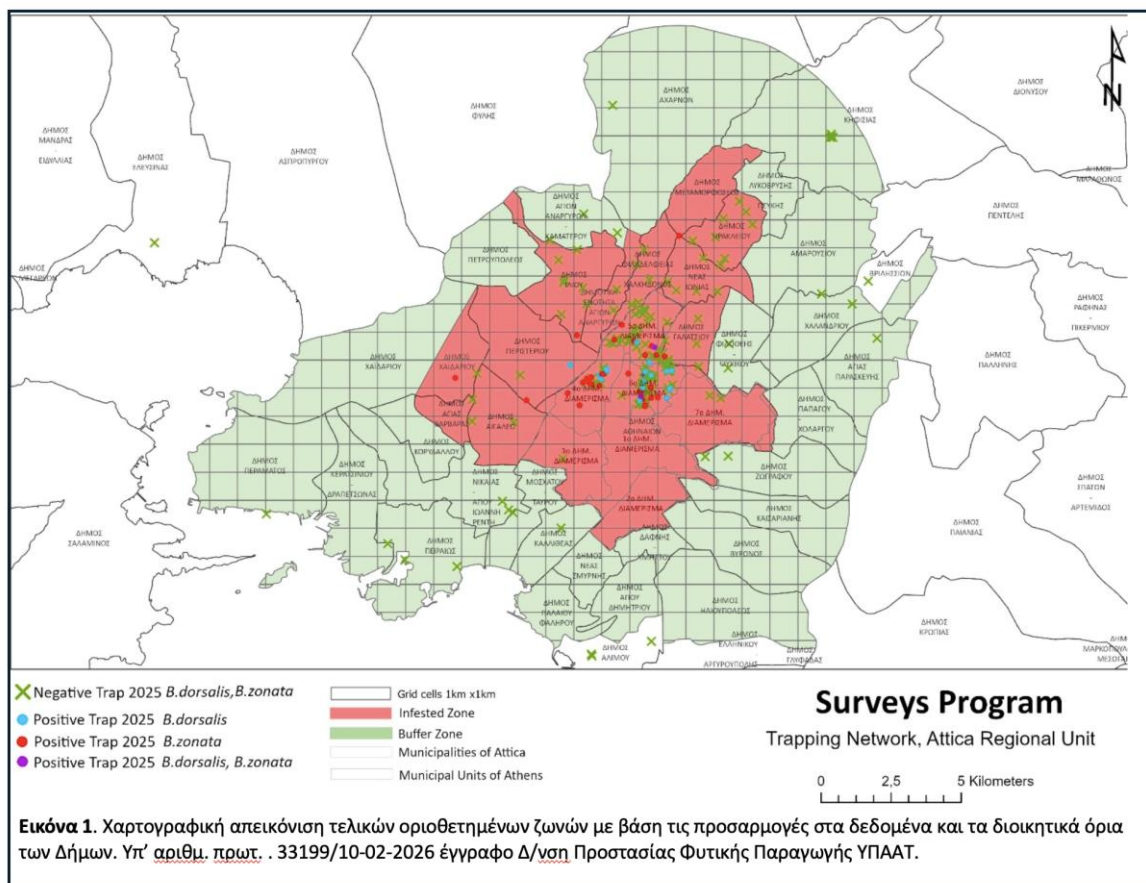
Τα εν λόγω είδη αποτελούν οργανισμούς καραντίνας υψηλού κινδύνου, με εξαιρετικά μεγάλη προσαρμοστικότητα, πολυφαγία και ικανότητα ταχείας εξάπλωσης. **Συμπεριλαμβάνονται στον κατάλογο των επιβλαβών οργανισμών προτεραιότητας της Ε.Ε., λόγω του σοβαρού δυνητικού οικονομικού, περιβαλλοντικού και κοινωνικού αντίκτυπου που δύνανται να προκαλέσουν.** Η εγκατάστασή τους σε αστικό περιβάλλον ευνοείται από την ύπαρξη ιδιωτικών κήπων και καρποφόρων δέντρων, καθώς και από την ανεξέλεγκτη διακίνηση φυτικού υλικού. **Οι αστικές περιοχές συχνά λειτουργούν ως «εστίες εκκίνησης» για την περαιτέρω διασπορά τους προς αγροτικές ζώνες.** Ως εκ τούτου, η λήψη φυτοϋγειονομικών μέτρων, ακόμη και προληπτικών, είναι κρίσιμη.

ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣ ΚΑΙ ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗ ΖΩΝΩΝ

Βάσει των αποτελεσμάτων του δικτύου επισκόπησης (παγίδευσης) κατά το έτος 2025, διαπιστώθηκε η παρουσία πληθυσμών των εχθρών *Bactrocera dorsalis* (Hendel) και *Bactrocera zonata* στον **Κεντρικό, Βόρειο και Δυτικό Τομέα Αθηνών**. Κατόπιν αυτού και σύμφωνα με το άρθρο 5 του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2025/311, ορίστηκαν οι εξής ζώνες (**Εικόνα 1**):

1. **Μολυσμένη Ζώνη:** Οι περιοχές όπου επιβεβαιώθηκε η παρουσία των εντόμων.
2. **Ζώνη Ασφαλείας (Buffer Zone):** Η περιοχή που περιβάλλει τη μολυσμένη ζώνη σε ακτίνα 7 χλμ.

Π.Ε. ΠΕΙΡΑΙΑ: Οι Δήμοι της Π.Ε. Πειραιά (**Πειραιά, Κερατσινίου – Δραπετσώνας, Κορυδαλλού, Νίκαιας - Αγίου Ιωάννη Ρέντη, Περάματος**) εντάσσονται εξ ολοκλήρου στη **Ζώνη Ασφαλείας**. Στην ΠΕ Πειραιά δεν έχουν εντοπιστεί ακόμη ενεργές εστίες, θα πρέπει όμως να ληφθούν άμεσα τα κατάλληλα μέτρα ώστε να αποφευχθεί η είσοδο και εγκατάσταση του εντόμου.

ΒΙΟΛΟΓΙΑ – ΞΕΝΙΣΤΕΣ – ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ

Τα είδη αυτά παρουσιάζουν μεγάλη προσαρμοστικότητα και εξαιρετικά μεγάλη πολυφαγία.

- **Κύριοι Ξενιστές:** Εσπεριδοειδή (με ιδιαίτερη προτίμηση στη **νεραντζιά**), ροδάκινα, βερίκοκα, αχλάδια, μήλα, σύκα, λωτοί, μάνγκο, καθώς και κηπευτικά (τομάτα, πιπεριά).
- **Βιολογικός Κύκλος:** Το θηλυκό εναποθέτει τα αυγά (νύμφατα) εντός της σάρκας των καρπών. Οι προνύμφες εκκολάπτονται και τρέφονται με τη σάρκα, οδηγώντας τον καρπό σε σήψη. Η ανάπτυξη των προνυμφών ολοκληρώνεται εντός του καρπού, ο οποίος συχνά πέφτει στο έδαφος, όπου και πραγματοποιείται η νύμφωση .
- **Συμπτώματα:**
 - Εμφάνιση νυγμάτων ωτοκίας στην επιδερμίδα του καρπού.
 - Μεταχρωματισμός γύρω από τα νύμφατα και, σε καρπούς με υψηλά σάκχαρα (π.χ. ροδάκινα), εκροή υγρών που στερεοποιούνται.
 - Εσωτερική σήψη και πρόωρη πτώση των καρπών.

ΜΕΤΡΑ ΕΞΑΛΕΙΨΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΛΗΨΗΣ – Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ

Βάσει των άρθρων 14 και 15 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/2031 και των διατάξεων του Π.Δ. 37/2021 (Α'94), οι ιδιοκτήτες φυτών ξενιστών (Δημόσιοι Φορείς και Ιδιώτες) **υποχρεούνται να λαμβάνουν αμελλητί** τα φυτοϋγειονομικά μέτρα που υποδεικνύονται από την αρμόδια αρχή .

1. Υποχρεώσεις Δήμων (Διαχείριση Αστικού Πρασίνου): Η ενεργός συμμετοχή των Δήμων κρίνεται **καθοριστικής σημασίας**, δεδομένου ότι το αστικό πράσινο (π.χ. δενδροστοιχίες νεραντζιάς) αποτελεί το κύριο υπόστρωμα ανάπτυξης των εντόμων εντός του αστικού ιστού.

- **Συλλογή Καρπών:** Απαιτείται η πλήρης συλλογή και απομάκρυνση των καρπών από τα δέντρα ξενιστές (εσπεριδοειδή) που βρίσκονται σε κοινόχρηστους χώρους, πάρκα και πλατείες.

2. Υποχρεώσεις Επαγγελματιών & Διακινητών:

- **Μετακίνηση Φυτών:** Καρποί ξενιστές που παράγονται ή αποθηκεύονται στη μολυσμένη ζώνη απαγορεύεται να μετακινούνται προς τη ζώνη ασφαλείας (Π.Ε. Πειραιά), εκτός εάν έχουν υποβληθεί σε ειδική επεξεργασία ή πληρούν συγκεκριμένες προϋποθέσεις ασφαλείας.
- **Φυτά προς φύτευση:** Πρέπει να διακινούνται απαλλαγμένα από καρπούς και το χώμα τους να είναι ελεύθερο από στάδια του εντόμου.

3. Σύσταση προς τους Πολίτες: Οι δημότες που διατηρούν οπωροφόρα δέντρα στις οικίες τους καλούνται να προβαίνουν σε άμεση συλλογή και ασφαλή απόρριψη των προσβεβλημένων ή πεσμένων καρπών, καθώς η παραμονή τους στο έδαφος ευνοεί την επιβίωση και τον πολλαπλασιασμό των εντόμων.

ΚΡΙΣΙΜΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ & ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Εφιστούμε την προσοχή των αρμόδιων υπηρεσιών των Δήμων και των ιδιωτών στα κάτωθι, η τήρηση των οποίων είναι απαραίτητη για την ασφάλεια της Ζώνης μας:

1. ΑΥΣΤΗΡΟ ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ: Με βάση τα κλιματολογικά δεδομένα της Αττικής, από τα τέλη Μαρτίου και μετά αναμένεται η άνοδος της θερμοκρασίας, η οποία ενεργοποιεί τα διαχειμάζοντα έντομα. Εάν εκείνη την περίοδο υπάρχουν διαθέσιμοι ώριμοι καρποί στα δέντρα ή στο έδαφος, θα αποτελέσουν το ιδανικό υπόστρωμα για την εναπόθεση αυγών και την έναρξη του νέου κύκλου προσβολών. Για τον παραπάνω λόγο οι εργασίες συλλογής και απομάκρυνσης των καρπών (κυρίως από νεραντζιές, αλλά και άλλα οπωροφόρα) πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί **το αργότερο έως τα τέλη Μαρτίου**.

2. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΡΠΩΝ: Οι καρποί που συλλέγονται **ΔΕΝ ΠΡΕΠΕΙ να αντιμετωπίζονται ως κοινά απορρίμματα**. Η απλή απόρριψή τους σε ανοιχτούς κάδους σκουπιδιών απαγορεύεται, καθώς επιτρέπει την επιβίωση και έξοδο των εντόμων. Οι αποδεκτές μέθοδοι διαχείρισης για την εξόντωση τυχόν προνυμφών είναι οι εξής:

- **Βαθιά Ταφή:** Οι καρποί θάβονται σε βάθος τουλάχιστον 40-50 εκατοστών και καλύπτονται με χώμα, ώστε να μην είναι δυνατή η έξοδος των ενήλικων εντόμων στην επιφάνεια.
- **Ηλιοαπολύμανση (Solarization):** Τοποθέτηση των καρπών σε ανθεκτικές **μαύρες πλαστικές σακούλες**, οι οποίες κλείνονται αεροστεγώς και εκτίθενται στον ήλιο για ικανό χρονικό διάστημα. Η θερμοκρασία που αναπτύσσεται στο εσωτερικό θανατώνει τα έντομα σε όλα τα στάδια ανάπτυξης.
- **Ελεγχόμενη Κομποστοποίηση:** Επιτρέπεται μόνο σε εγκαταστάσεις που διασφαλίζουν ότι κατά το αρχικό στάδιο της ζύμωσης δεν υπάρχει δυνατότητα διαφυγής των εντόμων.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Κάθε υπόλειμμα καρπού που παραμένει εκτεθειμένο στο περιβάλλον μετά τον Μάρτιο, εντός της Ζώνης Ασφαλείας, συνιστά εν δυνάμει κίνδυνο για τη διασπορά του επιβλαβούς οργανισμού.

Η πιστή εφαρμογή των ανωτέρω μέτρων είναι επιβεβλημένη για την προστασία της φυτικής παραγωγής της Χώρας και την αποτροπή σοβαρών οικονομικών επιπτώσεων από ενδεχόμενους εμπορικούς αποκλεισμούς.